

holistisk og uforlikkelig bidrag til migrenens og spesielt migreneauraens semiologi. Den bør vekke interesse hos alle som på en eller annen måte er berørt av tilstanden.

Karl B. Alstadhaug
Neurologisk avdeling
Nordlandssykehuset
Bodø

Litteratur

1. Bollig G, Undall E, Mørland T et al. Migrene og kunst. Tidsskr Nor Lægeforen 2005; 125: 777-8.

Hjernen og kulturen – på engelsk

Dietrichs E, Stien R, red.
The brain and the arts
307 s, ill. Oslo: Koloritt forlag, 2008.
Pris NOK 365
ISBN 978-82-92395-64-6

Bøker om skjæringspunktet mellom medisin og kunst og kultur blir det aldri for mange av. Når denne boken dessuten har sitt utgangspunkt i et genuint entusiastisk norsk fagmiljø, er forventningene store. *The*

brain and the arts innfrir forventningene og er til å glede seg over og bli klokere av. I 2006 utgav Den norske nevrologiske klubbe ved redaktørene Espen Dietrichs & Ragnar Stien *Hjernen og kulturen* (anmeldt i Tidsskriftet nr. 24/2006, s. 3330). To år senere foreligger det en engelskspråklig og lett omarbeidet versjon med gjenkjennelig layout.

Det er fem deler: en ny innledning (ved redaktørene), sykdom hos kunstnere, sykdom i kunsten, sykdom i historien og fra medisins historie. I 19 kapitler, de fleste med én lengre og én kortere beskrivelse, presenteres et mangfold av eksempler på sammenhengen mellom kultur og medisin. Eksempelene er oftest knyttet til personer, som regel kunstnere. Flere av kapitlene er tidligere publisert i andre fora, gjerne i en litt annen form.

Selv om utgangspunktet også denne gang er neurologiske tilstander og fenomener i kunsten, er perspektivet noe utvidet, sammenhengen tydeligere og eksemplene mer internasjonale enn i den norske utgivelsen fra 2006. Listen over kunstnere og andre som omtales, er for lang til å gjengis, men blant de nye navnene som dukker opp er Henrik Ibsen, Bjørnstjerne Bjørnson, John Locke, Friedrich von Schiller, Vladimir Bekhterev, Hjalmar Gullberg og Woody Guthrie. De to sistnevnte presenteres i korte «snutter» (som det ble kalt

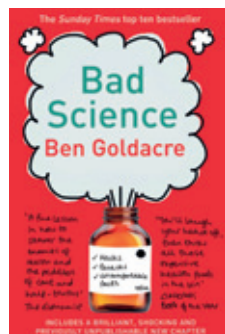
i forordet til den norske versjonen). Johan A. Aarli beskriver Gullbergs myasthenia gravis og Petter Strømme konsekvensene av Huntingtons sykdom hos Guthrie.

Medregnet *Hjernen og kunsten* (2005) har de to redaktørene og deres kolleger utgitt tre bøker. Utviklingen har vært meget positiv – enkeltbidragene er blitt bedre, redigeringen strammere og den grafiske utformingen av høyere kvalitet. De mange og gode fotografier og andre illustrasjoner må nevnes spesielt. Nå er også et stikkordregister på plass. I engelsk språkdrakt, om enn ikke helt uten språklige skjønnhetsflekker, utvides selv sagt den potensielle leserkretsen betydelig. Og mange lesere, det fortjener både forfattere, redaktører og ikke minst Den norske nevrologiske klubbe, et strålende eksempel på det kreative og kompetente vidsyn som finnes blant norske leger.

Magne Nylenna
Helsebiblioteket

Hva slags fag har du tilhold i?

Goldacre B.
Bad science
325 s, ill. London: Harper Collins Publishers, 2008. Pris GBP 9
ISBN 978-0-00-728487-0

Min gode venn Rolf L., som er fysiker av utdanning og en av de mest opplyste menneskene jeg kjenner, fører meg med informasjon om bøker som jeg ellers ikke hadde visst om – og langt mindre lest. Det er blitt mye om

Feynman, kaosteori, evolusjonsbiologi og annen allmenndannelse opp gjennom årene. I forrige måned kom en usedvanlig bekymret Rolf med Ben Goldacres *Bad science* og et forsiktig formulert spørsmål av type «Hva slags fag har du egentlig tilhold i, Lars?». Boken har fått meg til å stille det samme spørsmålet selv.

Ben Goldacre (f. 1974) er en engelsk lege og psykiater som skriver en ukentlig «bad science»-spalte i avisen *The Guardian*. Dette er hans første bok. Her bolttrer han seg med en serie fortellinger om «vitenskap» på avveie, og han har en mengde eksempler å ta av: Forskjellige avgiftningsskurer, homøopati, antioksidanter, omega-3-fettsyrer og andre ernærings supplementer omtales med varierende detaljrikdom. Innimellom raljeres det storartet med forskjellige mer eller mindre selvbestaltede «eksperter» med velutviklet medietekke og mer

vakleворne akademiske kvalifikasjoner. Noen av de mest eksponerte i England omtales med betydelig perfiditet, men eksemplene er neppe helt irrelevante – vi har liknende typer her i Norge også... Farmakologien – og spesielt den farmasøytiske industrien – får også sin tilmålte (og velfortjente!) kritikk, og noen av de senere årenes skandaler – med bl.a. fortegnet og selektiv publisering (COX-2-hemmere, SSRI, 5-HT₃-antagonister m.m.) – omtales kortfattet. Inneklemt mellom eksemplene finner vi innsiktsfulle kapitler om placeboeffekten, de mange fallgruvene ved bruk av statistisk metode og medikaliseringen av livets gjengse fortredeligheter. Goldacre skriver også informativt om et område hvor han har mye og relativt unik innsikt, nemlig om grensesnittet mellom «vitenskap» og journalistikk og om hvordan vitenskapsnyheter blir produsert og (burde vært) kvalitetskontrollert.

Bad science fremstår som kjærlighetsbarnet til en innsiktsfull pedagog som både kan og vil formulere seg. Den gir kanskje ikke så mye ny og basal innsikt, men det har neppe vært forfatterens intensjon. Goldacre skriver både for leg og lærd, og språkføringen, eksemplene og indignasjonen ligger på høyt nivå. Den anbefales som ferie- eller sengelektyre for alle som vil lære mens de underholdes (eller omvendt!) og for dem som fra før har interesse for «hacks, quacks and uncomfortable facts», og burde vært pensumlitteratur for medisinstudenter. Dere som kjøper den (den koster i overkant av en femtilapp i britiske nettbutikker) har noe å se frem til!

Og bemerkningen «Hva slags fag har du egentlig tilhold i, Lars?» er vel egentlig et spørsmål til oss alle: Hvordan i alle dager har vi stelt oss slik at nyhetsmediene i folkeopplysningens navn kan befordre alt dette våset vi daglig utsettes for?

Lars Slørdal
Avdeling for klinisk farmakologi
St. Olavs hospital